

خشونت در مرحله بحران

مجید ابهری، آسیب‌شناس: دیری نخواهد گذشت که بسیاری از آسیب‌های اجتماعی از کنترل خارج شوند

آسیب‌های اجتماعی به گستره وسیعی از اعمال و پدیده‌ها که زندگی اجتماعی انسان‌ها را تهدید و در معرض خطر قرار می‌دهد اطلاق می‌شود. خشونت یکی از عوامل افزایش آسیب‌های اجتماعی است که در بیشتر مواقع منجر به بروز قتل و نزاع در میان افراد جامعه می‌شود. بروز رفتارهای خشونت‌آمیز به عوامل مختلفی بستگی دارد. «اعتماد» در گفت‌وگو با یک آسیب‌شناس به این عوامل می‌پردازد.

«مجید ابهری» رفتارشناس و آسیب‌شناس اجتماعی درباره افزایش انواع خشونت‌ها در جامعه می‌گوید: «از نگاه رفتارشناسی دو گروه از عوامل بر شخصیت، رفتار و کنش‌ها و واکنش‌های انسان‌ها اثر می‌گذارد. یکی از این گروه عوامل محیطی است. مانند سر و صدا، گرما و همچنین مشکلات اقتصادی، گرانی، بیکاری و اعتیاد و... که اثر مستقیمی بر رفتارهای انسانی دارد. گروه دوم دلایل فردی و شخصی است. به عنوان مثال تربیت فردی و خانوادگی، تربیت اجتماعی، دوستان و همکاران و همچنین شرایط زندگی زناشویی و فردی هم آثار مستقیمی بر رفتارهای انسان دارد. گاهی فشار عوامل یاد شده باعث بروز خشونت از سوی افراد می‌شود. خشونت همراه با پرخاشگری منجر به جنایت، نزاع‌ها، درگیری‌های زبانی، فیزیکی و ضرب و شتم می‌شود. شکل رانندگی افراد در یک جامعه بیانگر شرایط روحی آنها است. انسان وقتی که در بعضی از خیابان‌ها و اتوبان‌ها حرکت می‌کند رانندگی‌های وحشتناک بعضی رانندگان که بدون رعایت هنجارهای اجتماعی و قانونی با سرعت زیاد و سبقت‌های بی‌مورد باعث زخمی و کشته‌شدگان هموطنان دیگر می‌شود. اینها نشان‌دهنده این واقعیت هستند که وضعیت روحی در شرایط رانندگی افراد نیز موثر است. بالا رفتن آمار خشونت در جامعه که منجر به نزاع‌ها، زخمی شدن افراد و قتل‌ها می‌شود باید در این مجموعه مورد تحلیل و توجه قرار گیرد. با استناد به آمار فیزیکی

از نظر ارقام زخمی‌شدگان و قتل‌ها مخصوصاً قتل‌های خانوادگی و مراجعه آنها به کلانتری‌ها و پزشکی قانونی معلوم می‌شود شرایط خشونت در جامعه به مراتب به مراحل بحران و خطرناکی رسیده است. خودکشی افراد و رشد در جامعه نیز یکی از زنگ‌های خطر دیگر است که دولت و سازمان‌های مربوطه باید به آن توجه مستقیمی داشته باشند. رشد آمار خودکشی مخصوصاً در بین افراد کم‌درآمد، بیکار و کارگران که چندی پیش اعلام شده بود، باعث نگرانی شد. در کنار مجموعه‌های گفته شده قتل‌های خانوادگی که هر یک به بهانه‌ای آغاز شده؛ پدري فرزندان را می‌کشد. مادري کودکانش را می‌کشد. فرزندی پدر، مادر یا خواهر و برادر خود را به قتل می‌رساند. این‌گونه درگیری‌ها و تقابل‌های رفتاری همه و همه به آمار خشونت و رشد آن برمی‌گردد. در دسترس بودن سلاح‌های سرد و سهولت خرید آنان و همچنین سلاح‌های گرم نیز باعث افزایش خشونت می‌شود. متأسفانه از روز ورود کودکان ما به جامعه آنها با خشونت همراه هستند. فیلم‌ها و بازی‌های رایانه‌ای سراسر دارای صحنه‌های خشن، اسباب‌بازی‌هایی که باعث افزایش خشونت در اطفال می‌شود به این معنا که حدود 75 درصد از اسباب‌بازی‌های موجود در بازار و در دسترس کودکان که عبارتند از: شمشیر، تفنگ، خنجر و این‌گونه اقسام خشونت‌آمیز و از یل‌طرف بازی‌های رایانه‌ای سراسر خشن و همچنین درگیری‌های فیزیکی در جامعه الگوهای بسیار منفي رفتاری برای رشد خشونت است.»

او در ادامه توضیح می‌دهد: «خودکشی‌ها هم جایگاه قابل‌توجهی در افزایش خشونت دارد اما آنچه بیشتر باید به آن توجه داشت رشد خشونت‌های خانوادگی است که به درگیری‌های فیزیکی و طلاق منجر می‌شود. قهر از خانه، رها کردن خانواده، همسر یا شوهر و فرزندان همه و همه به خشونت‌های رفتاری برمی‌گردد. متأسفانه گرانی افسارگسیخته و تورم ساعتی ارقام باعث شده که حدود 70 درصد از حقوق‌بگیران و آحاد جامعه در زیر خط فقر قرار بگیرند. محرومیت‌های اقتصادی نیز باعث رشد خشونت در خانواده‌ها شده است، بنابراین باید به نکته بسیار مهمی توجه کرد. اخبار مملو از خشونت باعث شده که فضای مجازی به شکل وحشتناکی پر از خبرهای تلخ و درگیری‌ها، جنگ و نزاع‌ها، گران شدن کالاهای مختلف باشند. اگر خشونت، روان نژندی‌ها (نگرانی‌ها و اضطراب‌ها) و ناراحتی‌ها با همین کیفیت ادامه پیدا کند مسوولان و دولتمردان حتماً باید برنامه‌ریزی‌های ویژه‌ای را در دست کار قرار دهند. نمایندگان مجلس شورای اسلامی با تصویب قوانین بازدارنده باید در مقابل گرانی‌های بی‌ترمز ایستادگی کنند. همچنین کم‌های اقتصادی به خانواده‌های بیکار، زن سرپرست، بازنشسته و کم‌درآمد می‌تواند شرایط را تغییر دهد. در بیشتر مواقع زنان قربانیان

خشونت‌ها میشوند اما مردان هم از این ماجرا مستثنی نیستند و با توجه به شرایط اقتصادی مورد زورگیری با اسلحه سرد قرار می‌گیرند، بنابراین نمی‌توان اظهار کرد که خشونت‌ها قربانیان خود را فقط از میان زنان انتخاب می‌کنند. بلکه آمار خشونت در جامعه در بین زنان بیشتر از مردان است اما مردان هم از این خشونت‌های اجتماعی برکنار نشده‌اند. ایجاد برنامه‌های نشاط اجتماعی همچنین کنترل قیمت‌ها، عرضه برنامه‌های سرگرمی برای نوجوانان و جوانان باعث بالا رفتن سطح نشاط و کاهش سطح خشونت در اجتماع می‌شود. بسیاری از زنان به خاطر فشارهای زندگی و اقتصادی اجباراً زندگی خانوادگی را ترک کرده و نزد والدین رفته یا از خانه می‌گریزند. همین عوامل باعث به وجود آمدن کودکان خیابانی و سرراهی می‌شود. در نتیجه عوارض خشونت در جامعه دارای چهره‌های گوناگون است که نهادهای متولی همراه با نخبگان اجتماعی باید بسیار سریع دست به کاهش و کنترل سطوح گفته شده شوند در غیر این صورت مشکلات یاد شده به مشکلات دیگر سیاسی، اقتصادی و فرهنگی افزوده خواهد شد و دیری نخواهد گذشت که بسیاری از آسیب‌های اجتماعی از کنترل خارج شوند.»

م:□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□ □□ 25 □□ □□□□□□ □□□□□□ 1401 □□□□□□□□